

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.006.02.2019

**Pan
Waldemar Chomicz
Naczelnik Lubelskiego Urzędu
Celno-Skarbowego w Białej Podlaskiej**

Lubelski Urząd Celno-Skarbowy
ul. Celników Polskich 21,
21-500 Biała Podlaska

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

*Kontrola nr P/19/099 Organizacja i warunki obsługi podróżnych na przejściach granicznych
na wschodniej granicy RP*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Lubelski Urząd Celno-Skarbowy w Białej Podlaskiej, ul. Celników Polskich 21, 21-500 Biała Podlaska (dalej: LUCS lub Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Waldemar Chomicz, Naczelnik Lubelskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Białej Podlaskiej, od 1.08.2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Jarosław Zozula, Naczelnik Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej, od 20.12.2010 r. do 31.01.2016 r., Janusz Wasyluk, Naczelnik Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej, od 01.02.2016 r. do 28.02.2017 r., Tomasz Krzewiński, Naczelnik Lubelskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Białej Podlaskiej, od 01.03.2017 r. do 31.07.2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania naczelnika urzędu celno-skarbowego na rzecz zapewnienia sprawnej obsługi podróżnych na granicy wschodniej RP. 2. Stworzenie odpowiednich warunków obsługi ruchu osobowego na granicy wschodniej RP.
Okres objęty kontrolą	Lata 2015-2018. Badaniami kontrolnymi objęto również dowody sporządzone przed i po tym okresie, mające związek z zagadnieniami będącymi przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontrolerzy	1. Dariusz Barej, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/59/2019 z 04.04.2019 r. 2. Janusz Gosik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/60/2019 z 04.04.2019 r. (akta kontroli, tom I str.1-4)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Naczelnika Urzędu na rzecz zapewnienia prawidłowej obsługi podróżnych przekraczających wschodnią granicę Rzeczypospolitej Polskiej na przejściach drogowych w Sławatyczach i Terespolu.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Ocenę pozytywną uzasadnia stosowanie rozwiązań organizacyjnych usprawniających przekraczanie granicy, a także systematyczna współpraca z Nadbużańskim Oddziałem Straży Granicznej w Chełmie i służbami Republiki Białorusi. Dostosowano liczbę funkcjonariuszy w kontrolowanych oddziałach celnych drogowych do natężenia ruchu, zaś liczba odprawionych przez nich pojazdów osobowych przekraczała limity dobowe ustalone dla tych przejść granicznych. Naczelnik Urzędu sprawował właściwy nadzór służbowy nad realizacją zadań dotyczących obsługi ruchu osobowego. Rzetelne planowanie i współpraca z Lubelskim Zarządem Przejść Granicznych w Chełmie zapewniły realizację potrzeb dotyczących infrastruktury, urządzeń wykorzystywanych do kontroli oraz elementów

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

wyposażenia. Powyższe działania nie przyczyniły się jednak do skrócenia średniego czasu oczekiwania samochodów osobowych na odprawę celno-skarbową. Na kierunku wywozowym, średni czas oczekiwania samochodów osobowych w Oddziale Celnym Drogowym w Terespolu wyniósł ponad 20 minut w 2018 r. i był o ok. 19 minut dłuższy w porównaniu do roku 2015, natomiast w Oddziale Celnym w Sławatyczach wzrósł o sześć minut. W Oddziale Celnym Drogowym w Terespolu średni czas oczekiwania podróżnych na kierunku przywozowym wyniósł godzinę i 13 minut w 2018 r. i był o sześć minut dłuższy w porównaniu do roku 2015, w Oddziale Celnym w Sławatyczach uległ skróceniu o godzinę i 12 minut. Wydłużenie czasu oczekiwania wynikało głównie ze wzrastającego ruchu na przejściach, wprowadzenia „Planu naprawczego w związku z brakiem realizacji wskaźnika 37,5% skuteczności kontroli pojazdów samochodowych na przejściach granicznych osobowych liczonego metodą RANDOM”³ oraz likwidacji „pasów zielonych”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania naczelnika urzędu celno-skarbowego na rzecz zapewnienia prawidłowej obsługi podróżnych na granicy wschodniej RP

Opis stanu faktycznego

1.a) W latach 2015-2016 strukturę organizacyjną urzędu, szczegółowy zakres zadań komórek organizacyjnych oraz zakresy stałych uprawnień zastępców naczelnika, kierowników podległych komórek organizacyjnych oraz funkcjonariuszy Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej regulowały regulaminy organizacyjne Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej z 2014 r.⁵, 2015 r.⁶ i 2016 r.⁷. Zgodnie z ww. regulaminami, w strukturze Urzędu Celnego funkcjonowały m.in. Oddział Celny w Sławatyczach i Oddział Celny Drogowy w Terespolu⁸ podlegające bezpośredniemu nadzorowi Trzeciego Zastępcy Naczelnika Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej. W latach 2017-2018 strukturę organizacyjną urzędu, zakres zadań komórek organizacyjnych oraz zakres nadzoru sprawowanego przez Naczelnika Urzędu i jego zastępcę regulował Regulamin organizacyjny Lubelskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Białej Podlaskiej⁹. Według tego regulaminu OC w Sławatyczach i OCD w Terespolu funkcjonowały w strukturze Delegatury LUCS w Białej Podlaskiej i podlegały bezpośrednio Zastępcy Naczelnika Urzędu.

(akta kontroli, tom I str. 14-139)

³ Dalej: „Plan naprawczy”.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Regulamin organizacyjny Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej wprowadzony decyzją Naczelnika Urzędu Celnego w Białej Podl. nr 6 z 28 marca 2014 r., zmieniony decyzjami Naczelnika Urzędu Celnego w Białej Podl.: nr 13 z 7 sierpnia 2014 r., nr 10 z 14 kwietnia 2015 r., nr 13 z 9 czerwca 2015 r. i nr 14 z 27 sierpnia 2015 r.

⁶ Regulamin organizacyjny Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej wprowadzony decyzją Naczelnika Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej nr 16 z 7 października 2015 r., zmieniony decyzjami Naczelnika Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej: nr 3 z 29 stycznia 2016 r., nr 4 z 26 lutego 2016 r.

⁷ Regulamin organizacyjny Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej wprowadzony decyzją Naczelnika Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej nr 10 z dnia 19 kwietnia 2016 r., zmieniony decyzjami Naczelnika Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej: nr 16 z 12 września 2016 r. i nr 17 z 19 września 2016 r.

⁸ Oddział Celny w Sławatyczach (dalej: *OC w Sławatyczach*); Oddział Celny Drogowy w Terespolu (dalej: *OCD w Terespolu*).

⁹ Wprowadzony zarządzeniem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Lublinie nr 2/2017 z 3 marca 2017 r., (dalej: *regulamin organizacyjny LUCS*); zmieniony zarządzeniem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Lublinie nr 62/2018 z 16 listopada 2018 r.

W celu poprawy obsługi osób przekraczających granicę w OC w Sławatyczach i w OCD w Terespolu w latach 2015-2018 stosowano następujące rozwiązania organizacyjne:

- w OC w Sławatyczach w latach 2014-2017 wykonano kompleksową modernizację przejścia obejmującą m.in. wymianę pawilonów kontrolerskich, utworzenie sali odpraw autokarów, trwale rozgraniczono kierunki odpraw oraz rozbudowano budynek kontroli szczegółowej,
- realizowano dynamiczne zarządzanie strumieniami pojazdów osobowych poprzez zmianę przeznaczenia pasów odpraw (elektroniczne tablice zamontowane nad pasami odpraw i kontroli celnej),
- funkcjonował system e-booking BUS, umożliwiający uprzednie elektroniczne powiadomienia służb o planowanym przyjeździe turystów na granicę,
- wyodrębniono pasy dla osób ubiegających się o zwrot podatku od towarów i usług z zakupionych towarów, a także umożliwiono podróżnym dokonywanie zgłoszeń elektronicznych w systemie e-service TAX FREE,
- opracowano „System wczesnego ostrzegania o zaistnieniu sytuacji nadzwyczajnej na polsko-białoruskiej granicy lądowej w celu utrzymania płynności jej przekraczania” (SWO), szczegółowy opis w 5.a) i 5.b) niniejszego wystąpienia,
- podróżnym umożliwiono darmowy dostęp do sieci Internet poprzez utworzenie tzw. punktów HOT SPOT,
- dla obu analizowanych przejść granicznych określono minimalną obsadę kadrową (technologie odpraw),
- do czerwca 2018 r. funkcjonowały tzw. „zielone pasy” przeznaczone dla pasażerów nieposiadających towarów do zgłoszenia,
- w OC w Sławatyczach w celu usprawnienia obsługi podróżnych przekraczających granicę wprowadzono rozwiązanie organizacyjne polegające na skierowaniu do pracy przy odprawach podróżnych funkcjonariuszy zajmujących się obsługą Oddziału (praca w Kancelarii OC), w wymiarze 25% czasu pracy.

(akta kontroli, tom I str. 247-249, tom II str. 87-90, 269-273, tom III str. 293-432)

1.b) Naczelnik LUCS wskazał, że w okresie objętym kontrolą w OC w Sławatyczach w ramach rozwiązań kadrowych usprawniających obsługę ruchu na przejściu skierowano do pracy na odprawach funkcjonariuszy pełniących na co dzień służbę w kancelarii oddziału (przy odprawach pracują w wymiarze ok. 25% swojego miesięcznego czasu służby, wspomaga to obsługę ruchu na przejściu nie zaburzając pracy kancelarii). Natomiast w OCD w Terespolu, w celu usprawnienia obsługi osób przekraczających granicę wprowadzano następujące rozwiązania kadrowe:

- kierownicy zmian w ramach swoich kompetencji, w porozumieniu z kierownikiem ekipy kontrolerskiej Straży Granicznej, podczas służby elastycznie dysponują podległą kadrami, dokonując stosownych przesunięć na stanowiskach pracy w przypadku wzmożonego natężenia ruchu na poszczególnych pasach lub kierunku,
- w ramach „wspólnych przedsięwzięć” z SG wzmocniano zespoły kontrolne funkcjonariuszami SG (co skutkowało skróceniem czasu oczekiwania podróżnych na kontrolę szczegółową).

(akta kontroli, tom I str. 249-250, tom II str. 269-273)

1.c) W okresie objętym kontrolą obsada w OCD w Terespolu na koniec 2015 r. wynosiła 109 etatów, 2016 r. – 104, 2017 r. – 118 i 2018 r. – 122 etaty, natomiast w OC w Sławatyczach obsada na koniec 2015 r. wynosiła 63 etaty, 2016 r. – 59, 2017 r. – 61 i 2018 r. – 62 etaty.

(akta kontroli, tom I str. 252-266)

Izba Administracji Skarbowej w Lublinie (dalej: IAS) sporządziła na dzień 16.03.2018 r. analizę zatrudnienia w stosunku do wykonywanych zadań LUCS. Z analizy tej wynikało, że potrzeby wszystkich oddziałów celnych granicznych na dzień 31.12.2017 r. wyniosły 241 etatów, w tym w OCD w Terespolu 35 etatów, a w OC w Sławatyczach 29 etatów.

LUCS w piśmie z dnia 21.09.2018 r. skierowanym do IAS przekazał analizę potrzeb kadrowych granicznych oddziałów celnych. Analizę sporządzono w oparciu o dokument „Modelowe przejście graniczne”. Według analizy łączny niedobór kadrowy w podległych oddziałach granicznych wynosił na dzień 20.09.2018 r. 422 etaty, w tym w OCD w Terespolu 35 etatów a w OC w Sławatyczach 51 etatów. Potrzeby te zidentyfikowano z uwzględnieniem technologii odpraw oraz infrastruktury poszczególnych przejść granicznych, jak również czynników wpływających na czasochłonność wykonywanych zadań (np. wzrost liczby postępowañ). Według analizy niedobory kadrowe stanowiły zagrożenie dla ciągłości działania urzędu.

(akta kontroli, tom I str. 253, 268-291)

Ponadto w zakresie potrzeb kadrowych oddziały celne w Terespolu i Sławatyczach w latach 2016-2018 dwudziestokrotnie występowały do Naczelnika Urzędu Celnego oraz Naczelnika LUCS. W tym samym okresie Urząd Celny informował Izbę Celną w Białej Podlaskiej, a po zmianach dotyczących organizacji administracji celno-skarbowej, Delegatura LUCS informowała Naczelnika LUCS, o istniejących niedoborach kadrowych. Dwukrotnie w 2017 r.¹⁰ LUCS informował IAS o stanie etatowym LUCS oraz o stwierdzonych niedoborach etatów, w tym w OCD w Terespolu oraz w OC w Sławatyczach.

(akta kontroli, tom I str. 248-250, 296-463)

Na drogowym przejściu granicznym w Terespolu zatrudnionych było: w 2015 r. od 92 do 107 funkcjonariuszy służby celnej OCD w Terespolu, w 2016 r. od 99 do 107, w 2017 r. od 99 do 104, a w 2018 r. od 101 do 113 funkcjonariuszy.

Funkcjonariusze OCD w Terespolu odprawili: w 2015 r. 27.871 autobusów i 849.560 samochodów osobowych, w 2016 r. - 35.062 autobusy i 1.077.363 samochody osobowe, w 2017 r. - 43.269 autobusów i 1.226.562 samochody osobowe oraz w 2018 r. - 45.646 autobusów i 1.054.872 samochody osobowe.

Na przejściu granicznym w Sławatyczach, obsługiwanym przez funkcjonariuszy służby celnej OC w Sławatyczach, zatrudnionych było: w 2015 r. od 59 do 64 funkcjonariuszy, w 2016 r. od 9¹¹ do 62, w 2017 r. od 51 do 58, a w 2018 r. od 52 do 59 osób. Funkcjonariusze OC w Sławatyczach odprawili w 2015 r. 10.014 autobusów i samochodów ciężarowych i 353.115 samochodów osobowych, w 2016 r. pięć autobusów i samochodów ciężarowych i 218.755 samochodów osobowych, w 2017 r. 893 autobusy i samochody ciężarowe i 329.028 samochodów osobowych oraz w 2018 r. 19.419 autobusów i samochodów ciężarowych i 313.582 samochody osobowe. W latach 2015-2018 w OCD w Terespolu i w OC w Sławatyczach dokonywano systematycznych zmian infrastruktury i wyposażenia

¹⁰ Pismem nr 308000-CGW.033.69.2017 z dnia 26 lipca oraz nr 308000-CGW.033.69.2017 z dnia 3 listopada.

¹¹ Dziewięciu funkcjonariuszy obsługiwało przejście w okresie od lipca do września 2016 r. gdy ruch graniczny został wstrzymany ze względu na trwające roboty remontowe mostu granicznego na rzece Bug. W pozostałych miesiącach 2016 r. zatrudnienie funkcjonariuszy na przejściu wynosiło od 58 do 62 osób.

w sprzęt do kontroli podróży, które szczegółowo opisano w obszarze drugim w punktach 1.a) i 1.b).

(akta kontroli, tom I str. 142-144, 193-195, 464-465, tom III str. 232-292, 400-407)

1.d) Z danych dotyczących przebiegu służby w OCD w Terespolu i OC w Sławatyczach za okres od kwietnia do czerwca 2017 r. wynika, że obsady na poszczególnych zmianach na przejściu drogowym w Sławatyczach liczyły od 5 do 12 funkcjonariuszy (przy ustalonej w aktualnej w tym okresie technologii odpraw łącznej obsadzie minimalnej dla zapewnienia sprawnej odprawy podróży na poziomie ośmiu funkcjonariuszy, a optymalnej - 16), a na przejściu drogowym w Terespolu od 10 do 21 funkcjonariuszy (przy ustalonej w aktualnej w tym okresie technologii odpraw dla tego przejścia łącznej obsadzie minimalnej dla zapewnienia płynności odpraw oraz wymaganej przepustowości przejścia na poziomie 20 funkcjonariuszy). Z zestawień przebiegu służby wszystkich zmian w OC w Sławatyczach i w OCD w Terespolu w kwietniu, maju i czerwcu 2017 r. (łącznie 182 zmiany) wynika, że liczba funkcjonariuszy na zmianie dostosowana była do natężenia ruchu (liczby odprawionych pojazdów i podróży). Jednocześnie stwierdzono w tym okresie 25 przypadków niestawienia się funkcjonariusza na zmianę, na którą został „zaplanowany” w OCD w Terespolu i trzy takie przypadki w OC w Sławatyczach¹².

(akta kontroli, tom I 468, tom II str. 66-74, tom III str. 171-200)

Jak wyjaśnili Naczelnik LUCS oraz Zastępca Naczelnika LUCS, w oddziałach celnych drogowych nie funkcjonują sformalizowane procedury opisujące podejmowane działania w przypadku nieobecności funkcjonariusza na służbie. Przed rozpoczęciem miesiąca w OC opracowywano Plany Służb, zatwierdzane przez Naczelnika Urzędu Celno/Urzędu Celno-Skarbowego. Absencja chorobowa jest stałym elementem organizacji. Praktycznie w każdym miesiącu pewna liczba funkcjonariuszy przebywa na zwolnieniach lekarskich, co powoduje, że należy podejmować działania mające na celu ustalenie właściwej obsady kadrowej. Innymi przyczynami nieobecności były urlopy wypoczynkowe, w tym na żądanie, w jednym przypadku zwolnienie ze służby dla krwiodawcy. OC w Sławatyczach systematycznie boryka się ze zbyt małą obsadą kadrową. W związku z czym istnieje ciągła sytuacja, że obsada etatowa zmiany jest mniejsza aniżeli powinna być zgodnie z zapisami technologii odpraw i tabelami etatyzacyjnymi (obowiązującymi dla LUCS). W związku z tym, w celu zapewnienia przynajmniej minimalnej obsady etatowej w OC w Sławatyczach, zlecano funkcjonariuszom pełnienie służby w godzinach nadliczbowych we wrześniu 2017 r. oraz skierowano do pracy przy obsłudze podróży funkcjonariuszy zajmujących się obsługą kancelaryjną Oddziału. W OC w Sławatyczach wystąpiła sytuacja kryzysowa w czerwcu 2016 r. - aby zapewnić przynajmniej minimalną obsadę etatową zmian wyznaczano dodatkowe służby funkcjonariuszom, którzy nie zgłosili niezdolności do pracy.

W OCD w Terespolu w latach 2015-2018 występowały problemy z obsadą kadrową. Podejmowano następujące działania:

- funkcjonariusze wykonywali obowiązki służbowe na kilku stanowiskach pracy,
- wydawano funkcjonariuszom polecenia służby w godzinach nadliczbowych (wyznaczano dodatkowe służby ponad przewidzianą normę czasu pracy),

¹² W objętych badaniem miesiącach kwiecień, maj i czerwiec 2017 r. wystąpiła absencja funkcjonariuszy zaplanowanych na zmiany w: OC w Sławatyczach w dniu 28/29.04.2017 r., 11.06.2017 r. i 26.06.2017 r. (po jednym funkcjonariuszu) oraz OCD w Terespolu w dniu 2.04.2017 r., 8.04.2017 r., 1/2.05.2017 r., 2.05.2017 r., 4.05.2017 r., 5.05.2017 r., 5/6.05.2017 r., 6/7.05.2017 r., 20.05.2017 r., 21.05.2017 r., 21/22.05.2017 r., 22.05.2017 r., 28/29.05.2017 r., 31.05.2017 r., 2/3.06.2017 r., 3.06.2017 r., 4/5.06.2017 r., 12.06.2017 r., 15/16.06.2017 r., 19.06.2017 r., 23.06.2017 r., 26.06.2017 r., 27.06.2017 r. i 28.06.2017 r. (po jednym funkcjonariuszu) oraz 24/25.05.2017 r. (dwóch funkcjonariuszy).

- ograniczono w porozumieniu z funkcjonariuszami ilość dni udzielanych jednorazowo urlopów wypoczynkowych,
- korzystano z pomocy w czynnościach kontrolnych funkcjonariuszy, którzy byli czasowo przeniesieni z Działu Dochodzeniowo - Śledczego Delegatury w Białej Podlaskiej,
- dokonywano przesunięć do zadań kontrolnych funkcjonariuszy ze służby codziennej (8-godzinnej biurowej),
- kierownik zmiany w pierwszej kolejności obsadzał stanowiska, które uznał za priorytetowe, dla właściwej obsługi ruchu granicznego, w zależności od pory dnia i natężenia ruchu.

(akta kontroli, tom II str. 87-94, 269-273, 274)

W OC w Sławatyczach i OCD w Terespolu stosowano procedury awaryjne dot. obsługi systemów informatycznych, w tym m.in. kluczowych systemów, których awaria wpływała na czas obsługi osób przekraczających granicę, tj. systemów SOC-O i Zwrot VAT. Procedury awaryjne dla tych systemów zostały opracowane w ramach Decyzji Dyrektora Izby Celnej w Białej Podlaskiej, a następnie Naczelnika Lubelskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Białej Podlaskiej oraz jako Procedura awaryjna dla systemu „Zwrot VAT dla Podróżnych”.

(akta kontroli, tom II str. 87-94)

1.e) W OCD w Terespolu w przypadku wzmożonego ruchu granicznego pojazdów i zwiększania się kolejki pojazdów oczekujących, zgodnie z technologią odpraw kierownik zmiany Służby Celno-Skarbowej¹³ wspólnie z kierownikiem ekipy kontrolerskiej Straży Granicznej¹⁴ podejmowali działania zmierzające do przeciwdziałania powstawaniu utrudnień w ruchu, przedłużaniu czasu dokonywania odprawy granicznej i kontroli celno-skarbowej poprzez odpowiednie dysponowanie posiadanymi siłami i środkami. Dokonywano np. przesunięć funkcjonariuszy ze stanowisk mniej obciążonych na stanowiska bardziej obciążone, tak by usprawnić obsługę podróżnych, ale również aby zapewnić skuteczną kontrolę celno-skarbową. Ponadto w celu zapewnienia ciągłości odpraw, podejmowano decyzję o zmianie przeznaczenia pasa ruchu, dedykując go kategorii pojazdów wymagającej wzmożonej obsługi. Przykładowo: uruchamiano pas nr 1 CD/CC dla pojazdów UE, a pojazdy CD/CC odprawiano na pasie technicznym, bądź pasy techniczne uruchamiano do obsługi autobusów. W OC w Sławatyczach w przypadkach zwiększania się kolejki pojazdów oczekujących na odprawę, kierownicy zmian dokonywali przesunięć funkcjonariuszy na stanowiska bardziej obciążone. W trakcie planowania służb, starano się tak obsadzać poszczególne zmiany, aby uwzględnić przewidywany większy lub mniejszy ruch na danej służbie i odpowiednio (stosownie do możliwości kadrowych) zwiększano lub zmniejszano obsadę zmiany (np. w okresie niedziel i świąt charakteryzujących się mniejszym natężeniem ruchu).

(akta kontroli, tom II str. 87-92, 66-74, 319-323)

1.f) Drogowe przejście graniczne (DPG) w Terespolu funkcjonowało całodobowo w godzinach 07:00-19:00 (zmiana dzienna) i 19:00-07:00 (zmiana nocna).

Przekazywanie służby odbywało się na stanowiskach pracy i polegało na przyjęciu stanowiska pracy i uruchomieniu niezbędnych systemów teleinformatycznych. Potencjalnie mogły wystąpić sytuacje, że na danym pasie odpraw przez kilka minut nie było funkcjonariusza.

Potwierdził to w swoim wyjaśnieniu Zastępca Naczelnika LUCS, w którym stwierdził, że funkcjonariusz mógł w tym czasie realizować inne zadania, np. udał się do

¹³ Dalej: SCS.

¹⁴ Dalej: SG.

budynku kontroli szczegółowej celem przekazania pojazdu i dokumentów na stanowisko kontroli szczegółowej, udał się do kierownika zmiany celem skonsultowania jakiegoś przypadku, bądź udał się do kierownika zmiany czy na stanowisko merytoryczne celem podpisania dokumentów. Ponadto takie sytuacje mogły wystąpić też wtedy, gdy na przełomie zmian podczas odprawy funkcjonariuszy do służby zaistniała konieczność przekazania ważnych, istotnych informacji a nie było możliwości, aby funkcjonariusze obejmujący stanowiska pracy stawili się na nim punktualnie o godz. 07:00/19:00, natomiast funkcjonariusze schodzący ze służby musieli zdać dokumenty i stemple oraz zakończyć czynności rejestracyjne z uwagi na konieczność sporządzenia stosownych raportów ze służby przez kierownika zmiany. W OC w Sławatyczach służby pełnione były w godz. 7:00-19:00 i 19:00-7:00. Zastępca Naczelnika LUCS podał, że mogły się zdarzyć sytuacje, że na poszczególnych pasach odpraw nie było przez 10-15 minut funkcjonariusza ze względu na fakt, że:

- funkcjonariusz pełniący służbę opuścił stanowisko i udał się do kierownika zmiany (celem np. podpisania dokumentów),
- funkcjonariusz udał się na przerwę obiadową, a kierownik zmiany ze względu na niedostateczną obsadę zmiany nie był w stanie wyznaczyć innego dodatkowego funkcjonariusza do obsługi pasa (obsługę pasa przejmował wtedy zazwyczaj funkcjonariusz obsługujący inne pasy),
- na przełomie zmiany, gdy zaistniała konieczność przekazania funkcjonariuszom zmiany ważnych informacji i nie było możliwości, aby zmiana obejmująca stawiła się na pasach odpraw równo z godziną rozpoczęcia służby.

W związku z powyższym w celu zapewnienia możliwości przekazania funkcjonariuszom przed rozpoczęciem zmiany wszelkich niezbędnych informacji w 2019 r. wprowadzono zasadę, że do czasu służby wlicza się czas 15 minut przed rozpoczęciem służby, który służy przygotowaniu się funkcjonariuszy do służby i umożliwia przekazanie im niezbędnych informacji, a w konsekwencji wyjście funkcjonariuszy na pasy odpraw punktualnie o godz. 7:00/19:00.

(akta kontroli, tom II str. 87-93, 319-323)

1.g) Analiza 10 zmian o największym natężeniu ruchu granicznego w II połowie 2018 r. na przejściu w Terespolu oraz 10 zmian o największym natężeniu ruchu w tym okresie na przejściu drogowym w Sławatyczach w zakresie czasu oczekiwania na odprawę wykazała, że w OCD w Terespolu na 10 zmian w jednym przypadku doszło do wydłużenia kolejki oczekujących pojazdów z 25 do 34 minut, tj. o 9 minut, natomiast w OC w Sławatyczach w siedmiu przypadkach o 10-25 minut. Z analizy 20 zmian o największym natężeniu ruchu na obu przejściach granicznych wynika, że nie wystąpiło zjawisko „zmiany z kolejką”.

W celu skrócenia czasu oczekiwania podróżnych na odprawę, kierownicy zmian w OCD w Terespolu i OC Sławatyczach dokonywali stosownych przesunięć pomiędzy stanowiskami odpraw w celu zapewnienia sprawnej i skutecznej kontroli oraz utrzymania płynności odpraw. Przesunięcia na stanowiskach odnotowywane były przez kierowników zmian w systemie SPD- EKS.

(akta kontroli, tom II str. 87-93, 319-320)

2.a) W dokumentacji spraw kadrowych z lat 2015-marzec 2017 r. nie stwierdzono procedur mających na celu motywowanie funkcjonariuszy do nauki języków obcych.

Jak wyjaśnił Zastępca Naczelnika LUCS, w okresie po utworzeniu Krajowej Administracji Skarbowej, IAS nie wdrażała odrębnych, szczególnych procedur zachęcających funkcjonariuszy do nauki języków obcych. Natomiast obowiązujący w IAS *Regulamin przyznawania nagród* daje możliwość nagradzania funkcjonariuszy podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe również w zakresie

znajomości języków obcych. W okresie objętym kontrolą żaden z funkcjonariuszy zatrudnionych w OC w Sławatyczach i w OCD w Terespolu nie podnosił kwalifikacji w zakresie znajomości języków i nie został w tym czasie nagrodzony na tej podstawie.

(akta kontroli, tom II str. 87-94, 275-295)

2.b) Na 67 funkcjonariuszy zatrudnionych w OC w Sławatyczach znajomość języków obcych zadeklarowało 61 funkcjonariuszy obecnych na dzień kontroli, a na 121 funkcjonariuszy zatrudnionych w OCD w Terespolu znajomość języków obcych zadeklarowało 71 obecnych na dzień kontroli.

Spośród 61 funkcjonariuszy OC w Sławatyczach obecnych w pracy, znajomość języków obcych potwierdziło:

- rosyjskiego: biegłą - jeden funkcjonariusz, średnią - 57 i słabą trzech,
- angielskiego: średnią - 23, słabą - 12,
- niemieckiego: biegłą - jeden funkcjonariusz, średnią - pięciu, słabą - 14,
- białoruskiego: średnią - 16, słabą - 10,
- ukraińskiego: średnią - czterech, słabą - 13.

Dodatkowe kursy językowe (przed okresem objętym kontrolą) ukończyło 11 funkcjonariuszy z ww. języków z wyjątkiem języka białoruskiego, na kursach stacjonarnych, tj. 18% z nich.

Spośród 71 funkcjonariuszy OCD w Terespolu obecnych w pracy, znajomość języka obcego potwierdziło:

- rosyjskiego: biegłą - sześciu funkcjonariuszy, średnią - 48 i słabą - sześciu,
- angielskiego: biegłą - jeden, średnią - 21, słabą - czterech,
- niemieckiego: średnią - czterech, słabą - czterech,
- francuskiego: średnią - jeden funkcjonariusz.

Wśród funkcjonariuszy OCD nie deklarowano znajomości języków białoruskiego i ukraińskiego. Dodatkowe kursy językowe (przed okresem objętym kontrolą) ukończyło czterech funkcjonariuszy OCD na kursach stacjonarnych, tj. 6% z nich.

(akta kontroli, tom II str. 75-76, 81-86)

2.c) W okresie objętym kontrolą w OCD w Terespolu przeszkolono łącznie 88 funkcjonariuszy w związku z prowadzoną przez nich kontrolą ruchu osobowego, w tym:

- w 2015 r. 28 funkcjonariuszy w zakresie kontroli transportu drogowego,
- w 2016 r. 10 funkcjonariuszy w zakresie obsługi urządzeń do przepompowywania paliw,
- w 2017 r. 46 funkcjonariuszy w zakresie obsługi urządzeń rentgenowskich i interpretacji obrazów uzyskiwanych w czasie przeprowadzania kontroli rentgenowskiej,
- w 2018 r. 4 funkcjonariuszy w zakresie rewizji autobusów.

W tym samym okresie w OC w Sławatyczach przeszkolono:

- w 2015 r. 25 funkcjonariuszy w zakresie technologii odpraw w DPG, 30 funkcjonariuszy w zakresie współdziałania funkcjonariuszy celnych i SG w ramach nowej technologii odpraw oraz 15 funkcjonariuszy w zakresie procedury antycieczkowej na DPG,
- w 2016 r. 14 funkcjonariuszy w zakresie procedur oraz technologii odpraw dotyczących ASF oraz 54 funkcjonariuszy w zakresie kontroli osób ze stomią,
- w 2017 r. 19 funkcjonariuszy w zakresie procedury antycieczkowej (w tym ćwiczenia praktyczne), 19 w zakresie przywozu produktów pochodzenia zwierzęcego w związku z zapobieganiem ASF oraz przewozu zwierząt towarzyszących,

- w 2018 r. 13 funkcjonariuszy w zakresie procedury antyucieczkowej oraz procedury ASF w oparciu o sytuacje konfliktowe, następnych 22 funkcjonariuszy w zakresie procedury antyucieczkowej, zmodyfikowanej technologii odpraw, sposobu przekazywania wniosków o dokonanie kontroli oraz współpracy przy odprawie podróżnych ze stowarzyszenia "Nocne Wilki", 29 funkcjonariuszy w zakresie obsługi dyrektyw w systemie NCTS2, AES/AIS, rejestracji dokumentów w AES/AIS – BDZ oraz 16 w zakresie dokumentów wymaganych od kierowców przy procedurze tranzytu oraz wywozu towarów podlegających granicznej kontroli weterynaryjnej oraz fitosanitarnej.

(akta kontroli, tom II str. 75-80)

Ponadto w 2018 r. LUCS przeprowadził szkolenie 201 funkcjonariuszy Grupy Reagowania Kryzysowego, w tym 27 z OCD w Terespolu i OC w Sławatyczach. Szkolenia przeprowadzono w wymiarze do 180 godzin i obejmowały one przeszkolenie na stanowiskach rejestrator/rewident oraz kasa/stanowisko ds. karno-skarbowych.

(akta kontroli, tom I str. 614-623)

3.a) Nadzór i kontrola nad funkcjonariuszami bezpośrednio zaangażowanymi w odprawę podróżnych sprawowana była przez kierowników zmian bezpośrednio nadzorujących pracę funkcjonariuszy w zmianie. Zadanie to wynikało z posiadanych przez kierowników zmian *Kart zakresu obowiązków i uprawnień*.

Kierownicy zmian i Kierownik Oddziału/Zastępca Kierownika Oddziału sprawowali kontrolę funkcjonalną nad pracą podległych funkcjonariuszy¹⁵. Opracowane zostały katalogi czynności kontrolnych przeprowadzanych w ramach kontroli funkcjonalnej, w których określano zakres kontroli oraz minimalną częstotliwość czynności kontrolnych. W oparciu o te katalogi sprawowana była kontrola funkcjonalna. Fakt przeprowadzenia kontroli funkcjonalnej potwierdzany był wpisem w *Księżce kontroli* - do 07.07.2017 r., a od 08.07.2017 r. – w formie *Informacji o przeprowadzonej kontroli*. W cyklach półrocznych sporządzano sprawozdania ze sprawowanej kontroli funkcjonalnej.

W I półroczu 2015 r. przeprowadzono 57 kontroli funkcjonalnych, w II półroczu 2015 r. przeprowadzono ich 49, w I półroczu 2016 r. - 204, w II półroczu 2016 r. - 409, w I półroczu 2017 r. - 666 i w II półroczu 2017 r. 49 kontroli funkcjonalnych. Inną formą kontroli sprawowanej nad podległymi funkcjonariuszami były powtórne rewizje celne pojazdów i osób dokonywane przez kierowników zmian, kierownika oddziału lub zastępcę kierownika oddziału. Kontrole te dokumentowane były wpisem do *Rejestru powtórnych rewizji celnych*, który prowadzony jest w formie elektronicznej w systemie SPD-EKS. Przykładowo na 38 kontroli przeprowadzonych w grudniu 2018 r. – 35 wykazało wynik negatywny, a trzy pozytywny.

Wydano również stosowne pisemne polecenia, w których wskazywano kierownikom zmian na objęcie nadzorem służbowym lub zwiększenie nadzoru służbowego nad pracą funkcjonariuszy w określonym zakresie, np. w dniu 20.05.2015 r., 14.04.2017 r., 6.07.2018 r. i 10.12.2018 r.

Polecenia wydawane były w trybie nadzoru z poziomu Izby Celnej w Białej Podlaskiej, Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej, Lubelskiego Urzędu Celno-

¹⁵ Kwestia kontroli funkcjonalnej została uregulowana: Decyzją Nr 50 Dyrektora Izby Celnej w Białej Podlaskiej z dnia 11.09.2014 r. w sprawie kontroli sprawowanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Izbie Celnej w Białej Podlaskiej i podległych urządzeniach celnych oraz zmieniającej ją Decyzji Nr 56/2016 oraz Zarządzeniem nr 91/2017 Dyrektora IAS z dnia 07.07.2017 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji w sprawie sprawowania kontroli funkcjonalnej wykonywanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Izbie Administracji Skarbowej w Lublinie, urządzeniach skarbowych województwa lubelskiego oraz Lubelskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Białej Podlaskiej oraz zmieniającym je Zarządzeniem Nr 96/2017 z dnia 04.08.2017 r.

Skarbowego w Białej Podlaskiej oraz Delegatury w Białej Podlaskiej, dotyczące obsługi pojazdów i osób na przejściu granicznym.

(akta kontroli, tom II str. 2-65)

3.b) Według rejestrów skarg i wniosków do Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej a następnie LUCS w zakresie odpraw podróźnych wpłynęło łącznie na funkcjonariuszy OCD w Terespolu oraz OC w Sławatyczach 69 skarg, i tak w 2015 r. 13 skarg, w 2016 r. 14 skarg, w 2017 r. 20 skarg, a w 2018 r. 22 skargi. W siedmiu przypadkach LUCS uznał ich zasadność¹⁶, a w pozostałych skargi pozostawiono bez rozpoznania¹⁷ lub uznano za niezasadne. W związku z uzasadnionymi skargami przełożeni wydali polecenia podległym funkcjonariuszom o obowiązku odpowiedniego zachowania się wobec podróźnych oraz przeprowadzania czynności zgodnie z instrukcjami, przepisami, poleceniami i procedurami.

Rzecznik dyscyplinarny Urzędu wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą wobec funkcjonariuszy celnych na drogowych przejściach granicznych w Terespolu i Sławatyczach, nie było prawomocnie orzeczonej kary dyscyplinarnej, której przyczyną był brak poszanowania przez funkcjonariuszy praw obywatelskich, czy godności podróźnych. Szczegółową kontrolą objęto siedem spraw, tj. 10% z ogółu wniesionych na pracę funkcjonariuszy związaną z odprawami podróźnych. Z analizowanych dokumentów wynika, że kierownictwo LUCS podejmowało właściwe działania w zakresie rozpatrywania złożonych skarg oraz udzielania odpowiedzi skarżącym.

(akta kontroli, tom I str. 506-551, tom III str. 201-231)

3.c) W latach 2015-2018 przeprowadzone zostały w UC i LUCS cztery kontrole „resortowe” oraz dwie kontrole NIK w 2017 r.¹⁸

W 2015 r. Izba Celna w Białej Podlaskiej przeprowadziła kontrolę „Organizacja odpraw celnych oraz prawidłowość pełnienia służby przez funkcjonariuszy w OC w Sławatyczach” w okresie 24-30.04.2015 r. W wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie przestrzegania norm postępowania zawartych w „Technologii odprawy granicznej i kontroli celnej w drogowym przejściu w Sławatyczach” oraz norm określonych w „Decyzji nr 58 Dyrektora IC z dnia 4.07.2012 r. w sprawie regulaminu służby w IC w Białej Podlaskiej” oraz norm umundurowania funkcjonariuszy celnych określonych w rozporządzeniu MF z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie umundurowania funkcjonariuszy celnych. W 2016 r. Ministerstwo Rozwoju i Finansów przeprowadziło kontrolę w Izbie Celnej w Białej Podlaskiej w zakresie „Zabezpieczenia drogowych przejść granicznych przed samowolnym opuszczeniem przez podróźnego terenu przejścia granicznego z pominięciem kontroli celnej”. Kontrola wykazała, że w okresie 01.01.2014 r. do 16.05.2016 r. stwierdzono dwa przypadki oddaleń podróźnych z pominięciem kontroli w Oddziale Celnym w Dorohusku co wskazywało, że powyższe zjawisko nie zostało wyeliminowane. W związku z powyższym wnioskowano o systematyczne kontrolowanie poprawności działań systemu alarmowego oraz prawidłowość postępowania funkcjonariuszy celnych, a także uwzględnienie przy modernizacji przejścia granicznego w Dorohusku wymagań wskazanych w Standardach

¹⁶ Dotyczyły nieumyślnego uszkodzenia rewidowanych pojazdów - pięć, przetrzymywania podróźnych na terenie przejścia drogowego, niepodania podstawy prawnej dokonywanych czynności.

¹⁷ Na podstawie § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. Nr 5 poz. 46) - skargi i wnioski niezawierające imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresu wnoszącego pozostawia się bez rozpoznania.

¹⁸ Kontrola nr S/17/005 – „Prawidłowość działania służb i inspekcji funkcjonujących na wybranych przejściach granicznych zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego, w zakresie kontroli ilości i jakości importowanych zbóż” w okresie od 1.01.2015 r. do 30.05.2017 r. oraz kontrola nr P/16/010 – „Działania organów kontroli skarbowej i organów Służby Celnej w celu ograniczenia szarej strefy w gospodarce” w okresie od 1.01.2015 r. do 30.06.2016 r., po których NIK nie sformułowała wniosków pokontrolnych.

„antyucieczkowych”. W wyniku kontroli Dyrektor Izby Celnej polecił naczelnikom podległych urzędów celnych systematyczne kontrolowanie poprawności funkcjonowania systemu alarmowego oraz prawidłowości postępowania funkcjonariuszy celnych.

W 2017 r. IAS przeprowadziła w LUCS kontrolę „Efektywność i skuteczność ponownych rewizji celnych pojazdów na kierunku przywozowym, wykonywanych przez kierowników zmian w ramach sprawowanego nadzoru służbowego oraz dokumentowanie i wykorzystanie wyników kontroli” m.in. w OCD w Terespolu i OC w Sławatyczach. Zalecenia polegały w przypadku OCD w Terespolu na zwiększeniu nadzoru nad prawidłowym wykonywaniem obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy określając jednocześnie minimalne progi powtórnych rewizji, dodatkowo poinformowano kierowników zmian o potrzebie uwzględnienia ryzyka wystąpienia nieprawidłowości. W związku z ustaleniami kontroli Naczelnik LUCS skierował stosowne polecenia, które zostały przekazane przez kierowników oddziałów celnych kierownikom zmian i ich zastępcom.

W 2018 r. IAS przeprowadziła w Delegaturze LUCS w Białej Podlaskiej kontrolę „Prawidłowość postępowania przy potwierdzaniu wywozu towarów w ramach TAX FREE”. Kontrola wykazała jedynie uchybienia formalne polegające na braku podpisu podróży na trzech dokumentach TAX FREE.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 553-613, tom II str. 87-97)

4.a) W podległych LUCS w Białej Podlaskiej OC w Sławatyczach i OCD w Terespolu obowiązywały odrębne technologie odprawy granicznej i kontroli celno-skarbowej.

W okresie objętym kontrolą OC w Sławatyczach obowiązywały kolejno: technologia odprawy granicznej i kontroli celnej z 8.05.2015 r. (zmieniona aneksami nr 1 i 2 z dnia 20.08.2015 r. i 28.09.2016 r.) oraz technologia odprawy granicznej i kontroli celno-skarbowej z dnia 4.09.2018 r.

W OCD w Terespolu obowiązywały kolejno technologie odprawy granicznej i kontroli celnej z 24.05.2013 r., z 5.08.2015 r. (zmieniona aneksami nr 1-4 z 13.10.2015 r., 4.07.2016 r., 1.09.2016 r. oraz 25.10.2016 r.) oraz technologia odprawy granicznej i kontroli celno-skarbowej z dnia 4.09.2018 r.

a/ W technologiach odpraw dla OCD w Terespolu i OC w Sławatyczach nie zostały określone limity pojazdów odprawianych na jednej zmianie.

b/ Dla zapewnienia płynności ruchu ustalono w technologii odpraw z 2018 r. obsadę 16 funkcjonariuszy na przejściu w Terespolu, a na przejściu w Sławatyczach, optymalnie 8 funkcjonariuszy na zmianie i wersji maksymalnej 14 funkcjonariuszy.

c/ W aktualnych technologiach odpraw OCD w Terespolu w rozdziale V-Postępowanie w sytuacjach szczególnych, określono zasady współdziałania służb Służba Celna¹⁹ i Straż Graniczna m.in. w przypadku wzmożonego ruchu granicznego, wystąpienia awarii systemów teleinformatycznych, czy też wystąpienia szczególnych zdarzeń. W przypadku OC w Sławatyczach postępowanie w sytuacjach szczególnych zostało określone w rozdziale III i obejmowało m.in. wystąpienie awarii systemów teleinformatycznych lub szczególnych zdarzeń.

d/ W technologiach odpraw określony został średni czas odprawy pojedynczego pasażera wspólny dla SG i SC na kierunku wjazdowym do Polski i wyjazdowym z Polski - nie dłuższy niż 2 minuty na pasażera samochodu osobowego i autobusu.

e/ W technologiach odpraw zapewniono możliwości dokonywania odpraw na jak największej liczbie pasów ruchu przy jednoczesnym eliminowaniu sytuacji, w których funkcjonariusze SG i SC dokonują czynności na więcej niż jednym ciągu ruchu.

¹⁹ Służba Celna, dalej: SC.

Według aktualnej Technologii odpraw na przejściu granicznym w Terespolu pkt I.6. ilość wyznaczonych pasów odpraw przeznaczonych dla poszczególnych kategorii i ruchu uwzględnia rodzaj i kategorię podróźnych na danym kierunku oraz ilość dokonywanych zgłoszeń celnych. Z uwagi na możliwość dynamicznego dysponowania oznaczeniami pasów przy wykorzystaniu tablic LED ilość pasów odpraw przeznaczonych dla określonej kategorii podróźnych [...] oraz przeznaczenia celno-skarbowego może być zmienna i dostosowana do bieżących potrzeb. O przeznaczeniu poszczególnych pasów odpraw decydują wspólnie kierownik ekipy kontrolerskiej SG oraz kierownik zmiany SCS.

W aktualnej technologii odpraw na przejściu granicznym w Sławatyczach w pkt 18. ustalono, że w celu efektywnego wykorzystania infrastruktury i zapewnienia maksymalnej przepustowości przejścia granicznego, w sytuacji braku ruchu pojazdów na wyznaczonych funkcjonariuszowi SG do prowadzenia odpraw granicznych pasach, powinien on rozpocząć odprawę na pozostałych, wolnych pasach odpraw lub kierować pojazdy z kolejki [...] na swój pas. Jeżeli w tej sytuacji konieczna jest zmiana komunikatów wyświetlanych na tablicy LED funkcjonariusz informuje o tym kierownika ekipy kontrolerskiej SG, który dokonuje odpowiednich zmian, informując o tym kierownika zmiany SG i kierownika zmiany SCS.

Według pkt II.2. ww. technologii: z uwagi na możliwość dynamicznego dysponowania oznaczeniami pasów przy wykorzystaniu tablic LED ilość pasów odpraw przeznaczonych dla określonej kategorii podróźnych [...] oraz przeznaczenia celno-skarbowego może być zmienna i dostosowana do bieżących potrzeb. O przeznaczeniu poszczególnych pasów odpraw decydują zgodnie z właściwością kierownik ekipy kontrolerskiej SG oraz kierownik Oddziału Celnego w Sławatyczach.

f/ W technologii odpraw z 2015 r. dla SC na przejściu granicznym w Terespolu w celu wyeliminowania przypadków dublowania się czynności SG i SCS związanych z odprawą osób i środków transportu przyjęto, że oględziny przestrzeni pasażerskiej i bagażnika pojazdu dokonywane są na pasach NIC DO OCLENIA "zielonych" przez funkcjonariuszy SG, a na pasach „czerwonych” przez funkcjonariuszy SC, w uzasadnionych przypadkach, wynikających z analizy ryzyka lub innych przyczyn, oględziny pojazdu mogą być dokonywane również przez funkcjonariuszy drugiej służby. W technologii odpraw dla SC z 2015 r. na przejściu granicznym w Sławatyczach nie określono stosownej procedury w zakresie wyeliminowania dublowania się czynności SG i SC. W aktualnej technologii odpraw na przejściu w Terespolu w pkt II.5. określono, że oględziny prowadzone przez SCS dokonywane są w strefie odpraw SG, gdy brak takiej możliwości w strefie odpraw SCS przy uwzględnieniu przestrzegania kolejności podejmowanych czynności kontrolnych określonych w pkt 1.2. (na kierunku wjazdowym najpierw SG a następnie SCS).

W aktualnej technologii dla służby SCS na przejściu granicznym w Sławatyczach na pasach przeznaczonych dla autobusów przyjęto zasadę, że funkcjonariusz SCS po zakończeniu czynności przez funkcjonariusza SG wobec kierowcy, dokonuje w jego obecności sprawdzenia przestrzeni bagażowej i skrytek konstrukcyjnych autobusu oraz ewentualnego wytypowania do kontroli szczegółowej bagaży podróźnych. W czynnościach tych może uczestniczyć funkcjonariusz SG. W punkcie II.b. technologii zapisano, że w przypadku wystąpienia sytuacji natężonego ruchu granicznego dopuszczalne jest, aby funkcjonariusz SCS w celu poprawy płynności odpraw, dokonywał kontroli celno-skarbowej w strefie odpraw SG (po uzgodnieniu kierownika zmiany OC z kierownikiem ekipy kontrolerskiej SG).

Pomimo przyjętych rozwiązań w aktualnych technologiach odpraw pojawiają się przypadki dublowania się czynności SG i SCS związanych z odprawą osób

i środków transportu (dotyczące wykonywania czynności przez funkcjonariuszy SC po zakończeniu czynności przez funkcjonariuszy SG).

g/ W technologiach zostały określone procedury odprawy TAX FREE, TAX FREE e-Service, priorytetowe (CD) oraz na pasach „zielonych” i „czerwonych”.

h/ Technologie odpraw zawierały procedury wzajemnego informowania się o ujawnieniu przypadków pozostających we właściwości drugiej służby granicznej (SC, SG).

(akta kontroli, tom I str. 466-497, tom III str. 126-169)

4.b) Przedstawiciele Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej, w tym Kierownik OCD w Terespolu spotykali się z przedstawicielami Placówki SG w Terespolu na spotkaniach, w trakcie których omawiano bieżącą i spodziewaną sytuację w przejściu, informowano się o zagrożeniach w pracy i otrzymywanych wytycznych, które miały wpływ na przebieg odprawy i działania drugiej służby. Spotkania dotyczyły także organizacji odpraw w przejściu oraz opracowania technologii odpraw.

W badanym okresie odbyły się:

- w 2015 r. trzy spotkania w dniach: 30 marca, 20 maja i 30 listopada,
- w 2016 r. sześć spotkań w dniach: 1 lipca, 29 sierpnia, 9 i 30 września, 30 listopada i 23 grudnia,
- w 2017 r. cztery spotkania w dniach: 10 stycznia, 13 lutego, 11 kwietnia, 29 maja,
- w 2018 r. jedno spotkanie w dniu 15 listopada.

Ponadto jak wyjaśnił Zastępca Naczelnika LUCS, Kierownik OCD w Terespolu spotykał się cyklicznie w 2017 r. i 2018 r. (raz w m-cu) z Kierownikiem PSG w Terespolu i podczas tych spotkań dokonywano wspólnego sprawdzenia funkcjonowania przejścia granicznego ze szczególnym uwzględnieniem racjonalnego wykorzystania sił i środków zapewniających skuteczną odprawę graniczną i kontrolę celno-skarbową, przedsięwzięć usprawniających odprawę graniczną i kontrolę celno-skarbową oraz funkcjonowanie przejścia granicznego, występujących utrudnień. Analogicznie Kierownik OC w Sławatyczach spotykał się z Komendantem Placówki SG Sławatycze na spotkaniach, w trakcie których omawiano bieżącą i spodziewaną sytuację na przejściu, informowano się o zagrożeniach w pracy i otrzymywanych wytycznych, które miały wpływ na przebieg odprawy i działania drugiej służby. Spotkania dotyczyły także organizacji odpraw na przejściu oraz opracowania technologii odpraw.

(akta kontroli, tom I str. 498-505, tom II str. 97-99)

4.c) W okresie objętym kontrolą dokonywano przeniesień funkcjonariuszy do OCD w Terespolu i OC w Sławatyczach. W ramach przeniesień stałych do OCD trafiło w 2015 r. 15 funkcjonariuszy, w 2016 r. siedmiu, w 2017 r. 15 i w 2018 r. 35, a do OC w Sławatyczach odpowiednio 23, 3, 11 i 8 funkcjonariuszy. W ramach przeniesień krótkoterminowych (na okres od jednego do trzech miesięcy) do OCD w Terespolu trafiło w 2015 r. 11 funkcjonariuszy, w 2016 r. pięciu i w 2018 r. czterech, a do OC w Sławatyczach odpowiednio w 2015 r. czterech i w 2016 r. dwóch funkcjonariuszy. W ramach przeniesień długoterminowych (na okres powyżej trzech miesięcy) do OCD trafiło w 2016 r. 35 funkcjonariuszy, (w tym 33 dot. przenosin w związku z zamknięciem ruchu na przejściu w Sławatyczach w okresie 01.07.2016 – 06.10.2016) oraz w 2018 r. dwóch funkcjonariuszy, a do OC w Sławatyczach w 2015 r. 11, w 2016 r. czterech i w 2017 r. jeden funkcjonariusz.

(akta kontroli, tom II str. 75-80)

Według wyjaśnienia Zastępcy Naczelnika LUCS w latach 2015-2018 były dokonywane przeniesienia funkcjonariuszy pomiędzy podległymi Delegaturze w Białej Podlaskiej komórkami organizacyjnymi (uprzednio Urzędowi Celnemu w Białej Podlaskiej), w celu racjonalnego wykorzystania potencjału ludzkiego pozostającego w dyspozycji odpowiednio Zastępcy Naczelnika kierującego Delegaturą i Naczelnika Urzędu Celnego. Przeniesienia funkcjonariuszy podyktowane były m.in.:

- zapewnieniem obsady kadrowej podległych komórek organizacyjnych na poziomie gwarantującym prawidłowe ich funkcjonowanie,
- profilaktyką antykorupcyjną,
- umożliwieniem funkcjonariuszom celno-skarbowym rozwoju zawodowego w ramach dobrych praktyk (nabycia doświadczenia zawodowego w innych komórkach organizacyjnych).

Ponadto Zastępca Naczelnika podał, że od wejścia w życie Zarządzenia Nr 104/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Lublinie z dnia 13 września 2017 r. w sprawie zabezpieczenia zasobu kadrowego dla wykonywania ustawowych zadań Służby Celno-Skarbowej w Izbie Administracji Skarbowej w Lublinie wsparcie oddziałów celnych w realizacji czynności kontrolnych, w tym OCD w Terespolu i OC w Sławatyczach stanowią funkcjonariusze wchodzący w skład Grupy Reagowania Kryzysowego, pełniący na stałe służbę w komórkach Lubelskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Białej Podlaskiej i Izby Administracji Skarbowej w Lublinie (poza oddziałami celnymi). Do OCD w Terespolu przeniesiono z komórek organizacyjnych IAS (w tym z LUCS i Delegatury w Białej Podlaskiej - innych niż oddziały celne): od 01.12.2017 r. - siedmiu funkcjonariuszy; od 15.12.2017 r. – jednego funkcjonariusza; od 01.10.2018 r. – jednego funkcjonariusza; od 08.10.2018 r. – jednego funkcjonariusza; od 01.11.2018 r. – czterech funkcjonariuszy.

(akta kontroli, tom II str. 99-101, 296-314)

Ponadto z treści pisma Zastępcy Naczelnika LUCS skierowanego do Referatu Wsparcia i Koordynacji Kontroli na Granicy wynika, że w tutejszej delegaturze LUCS w oddziałach celnych w I półroczu 2018 r. czynności kontrolne prowadziło 15 funkcjonariuszy Działu Kontroli Celno-Skarbowej Rynku (poza przenosinami).

(akta kontroli, tom I str. 625-629)

4.d) W okresie objętym kontrolą przyjęto rozwiązanie polegające na kierowaniu do realizacji zadań kontrolnych funkcjonariuszy wykonujących na co dzień czynności biurowe w OC w Sławatyczach i OCD w Terespolu. Czynności kontrolne realizowane są przez te osoby w wymiarze 25 % czasu pracy.

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania oddziałów celnych delegowanie funkcjonariuszy z komórek wewnętrznych IAS i LUCS do realizacji zadań kontrolnych opiera się głównie na przeszkolonych funkcjonariuszach Grupy Reagowania Kryzysowego w oddziałach celnych.

(akta kontroli, tom II str. 108-115, 614-624)

W aktualnie obowiązującym wykazie stanowisk kluczowych funkcjonują dwie grupy funkcjonariuszy, stanowiących obsadę zastępczą tzw. GRK-A (funkcjonariusze danej komórki organizacyjnej) i GRK-B (funkcjonariusze z komórek wewnętrznych LUCS w Białej Podlaskiej i IAS w Lublinie). W zakresie OCD w Terespolu jest to 21 stanowisk, a w OC Sławatycze – 12 stanowisk. Funkcjonariusze stanowiący obsadę GRK-B, zgodnie z obowiązującą decyzją odbywali w ciągu roku minimum 30 dni/180 godzin szkoleń, co w praktyce oznacza wsparcie oddziału przez danego funkcjonariusza przez okres około miesiąca w ciągu roku. Funkcjonariusze posiadają w tym czasie dostępy i upoważnienia do systemów funkcjonujących w danym oddziale, dzięki czemu mogą pracować samodzielnie na wyznaczonym

stanowisku. Od dnia wdrożenia KAS szkolenia objęte były kwartalnym raportowaniem. W związku z wejściem w życie Zarządzenia Nr 57 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Lublinie *zmieniającego zarządzenie w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego LUCS w Białej Podlaskiej* z dnia 01.11.2018 r. zlikwidowane zostały Graniczne Referaty Zwalczania Przeszłości, w wyniku czego funkcjonariusze, którzy pełnili służbę w tych komórkach zostali przeniesieni m.in. do oddziałów celnych podległych Delegaturze w Białej Podlaskiej. W związku z powyższym do OCD w Terespolu zostało przeniesionych dodatkowo trzech funkcjonariuszy pełniących funkcję przewodników psów służbowych. Dodatkowo, doraźnie, w miarę potrzeb, OC w Sławatyczach i OCD w Terespolu były wspierane również przez funkcjonariuszy z komórek Działu Realizacji LUCS (CZR) i Działu Kontroli Celno-Skarbowej Rynku (CKR) ww. Delegatury. W związku z powyższym kontrole wykonywane w oddziałach celnych przez tę grupę funkcjonariuszy są wykonywane w ramach zadań regulaminowych, a nie w ramach przeniesień służbowych.

(akta kontroli, tom I str. 614-624, tom II str. 102-104)

4.e) SC i SG nie współdziałały przy przeprowadzaniu i wykorzystaniu produktów analizy ryzyka wobec osób i środków transportu przekraczających granicę (nie posiadając wspólnych produktów, a korzystając z własnych w tym zakresie). Jak wyjaśnił Zastępca Naczelnika LUCS opracowywane są Harmonogramy przedsięwzięć ukierunkowanych na zwiększenie efektywności współpracy Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej i IAS z uwzględnieniem Oddziałów Celnych i Działu Kontroli Celno-Skarbowej Rynku Delegatury w Białej Podlaskiej. Koordynacją działań w tym zakresie zajmuje się Dział Procedur Kontroli i Organizacji Odpraw w Przejściach Granicznych LUCS. Nie stwierdzono natomiast dokumentu Analiza Ryzyka, który miałby być opracowany przez Delegaturę w Białej Podlaskiej tylko i wyłącznie na potrzeby współdziałania SC/SCS z SG oraz wspólnych kontroli. [...] Kontrole SC/SCS jak i wspólne kontrole z SG są przeprowadzane na podstawie wyników analizy ryzyka. Współpraca z SG polega również na wymianie informacji, które po ich ocenie mogą stanowić podstawę do kontroli zgodnie z zakresem kompetencji obu służb. Ponadto jak podał Zastępca Naczelnika LUCS, Dział Procedur Kontroli i Organizacji Odpraw w Przejściach Granicznych w okresie objętym kontrolą nie współdziałał z SG przy przeprowadzaniu i wykorzystywaniu produktów analizy ryzyka wobec osób i środków transportu przekraczających granicę z wyjątkiem incydentalnych jednostkowych przypadków dotyczących nieprawidłowości. W dziale tym prowadzony był proces analizy ryzyka w oparciu o „Instrukcję analityczną” zatwierdzoną przez Szefa Służby Celnej i przekazaną do stosowania pismem z 24.11.2014 r. Dokument regulował prowadzenie analiz na wszystkich poziomach zarządzania tzn. krajowym - Strategiczne Centrum Analiz Służby Celnej, regionalnym - izby celne, lokalnym - urzędy celne. Proces prowadzenia analiz był realizowany poprzez system ZISAR (wprowadzony Zarządzeniem Nr 5 MF z dnia 3.02.2015 r.) w ramach obszarów ryzyka uwzględnionych w dokumencie „Systematyka obszarów i metod reakcji na ryzyko” wprowadzonych w 2014 r. „Instrukcja analityczna” oraz „Systematyka obszarów...” wchodziły w skład systemu kontroli wykonywanych przez S.C. Odbiorcami produktów analizy ryzyka były komórki SC. Analizy dotyczyły identyfikacji zagrożeń związanych z obrotem handlowym w Oddziale Celnym Drogowym w Terespolu oraz w Oddziale Celnym w Sławatyczach.

(akta kontroli, tom II str. 104-105, 184-232)

4.f) Ustalony limit odpraw znajdują się w technologiach odprawy granicznej i kontroli celno-skarbowej w drogowych przejściach granicznych w Sławatyczach i Terespolu. Jak wyjaśnił Zastępca Naczelnika LUCS, w oparciu o technologie nie opracowywano innych parametrów stanowiących podstawę do systematycznej poprawy przepustowości przejść granicznych.

(akta kontroli, tom II str. 105-106)

4.g) Optymalne normy ilościowe pojazdów przyjmowane przez służby graniczne sąsiedniej strony w ciągu doby dla OC w Sławatyczach i OCD w Terespolu zostały określone w Systemie wczesnego ostrzegania o zaistnieniu sytuacji nadzwyczajnej na polsko-białoruskiej granicy lądowej w celu utrzymania płynności jej przekraczania²⁰. Dział Procedur Kontroli i Organizacji Odpraw w Przejściach Granicznych LUCS nie uczestniczył w opracowaniu minimalnych norm ilościowych w zakresie ilości odprawianych środków transportu na jednej zmianie dla tych przejść. Sprawozdania z monitorowania przepustowości przejścia granicznego i w przypadku konieczności uruchomienia SWO otrzymuje Dział Procedur Kontroli i Organizacji Odpraw w Przejściach Granicznych od lipca 2018 r. W okresie od 01.07.2017 r. do 30.04.2018 r., wg informacji z Delegatury LUCS w Białej Podlaskiej, procedura SWO nie była uruchamiana po stronie polskiej. Jak wyjaśnił Zastępca Naczelnika LUCS istnieją ustalenia dotyczące wartości średniej minimalnej liczby pojazdów odprawianych w godzinnym interwale czasowym dla pojazdów ciężarowych, osobowych, osobowych z dokumentem TAX FREE oraz autokarów na drogowych przejściach granicznych. Powyższe ustalone jest przez kierownictwo danego oddziału celnego oraz placówki Straży Granicznej danego przejścia granicznego osobno dla każdego rodzaju ruchu granicznego. Na stronie intranetowej (<http://10.32.0.206/analiza/index.php?id=128>) Działu Procedur Kontroli i Organizacji Odpraw w Przejściach Granicznych LUCS w Białej Podlaskiej (zakładka badanie poziomu przemytu, statystyka superwizor, statystyka kontroli) dostępne są informacje dotyczące m.in. ilości pojazdów, poziomów kontroli, skuteczności, efektywności itd., które są pomocne przy monitorowaniu przejść granicznych.

(akta kontroli, tom II str. 106-107, 233-268)

Z analizy przebiegu odpraw dokonywanych w ramach 10 zmian o największym natężeniu ruchu granicznego w II połowie 2016 r. na przejściu drogowym w Terespolu i 10 zmian na przejściu drogowym w Sławatyczach wynika, że ilości odprawianych środków transportu na jednej zmianie mieściły się w liczbie pojazdów przyjmowanych przez służby graniczne strony sąsiedniej określone w SWO w zakresie ilości odprawianych samochodów osobowych (wynoszące dla Terespolu 1700 samochodów na dobę, a dla Sławatycz 800 samochodów na dobę).

(akta kontroli, tom II str. 315-318, tom III str. 14)

5.a) W dniu 10 lutego 2011 r. Szef Służby Celnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz Przewodniczący Państwowego Komitetu Celnego Republiki Białorusi podpisali SWO. Dokument ten określał sposób wzajemnej wymiany informacji w celu zagwarantowania optymalnej przepustowości na przejściach granicznych oraz definiował sytuację nadzwyczajną oraz okoliczności powstania takiej sytuacji. Jedną z okoliczności była „zbyt mała liczba pojazdów odprawianych przez funkcjonujące na przejściu służby, w stosunku do optymalnej liczby pojazdów określonej dla danego przejścia, wynikająca z braku rytmiczności w przekraczaniu granicy, skutkująca powstaniem kolejki oczekujących na przekroczenie granicy”²¹.

²⁰ W skrócie: SWO, opisana dalej w pkt 5.a).

²¹ Ostatnia zmiana weszła w życie 15 września 2015 r. i dotyczyła m.in. optymalnej liczby pojazdów przyjmowanych przez służby graniczne sąsiedniej strony w ciągu doby oraz liczby pojazdów oczekujących na wjazd na przejście graniczne.

Optymalna liczba pojazdów przyjmowana w trakcie zmiany określona w SWO wynosiła dla OCD w Terespolu 1700 pojazdów natomiast dla OC w Sławatyczach 800 pojazdów. W przypadku nieodprawienia ww. liczb pojazdów oraz wystąpienia kolejki pojazdów oczekujących na odprawę w liczbie 200 na DPG w Terespolu lub 80 na DPG w Sławatyczach wprowadzono obowiązek uruchomienia SWO na szczeblu: kierownika zmiany, a w przypadku braku poprawy płynności, odpowiednio: Kierownika OC, Naczelnika UC, Dyrektora IC oraz Pełnomocnika Szefa Służby Celnej.

5.b) W okresie objętym kontrolą na DPG w Terespolu i Sławatyczach nie wystąpiły okoliczności uzasadniające uruchomienie SWO. W dniu 9 czerwca 2014 r. SWO został zaktualizowany i zatwierdzony przez sygnatariuszy poprzedniego SWO oraz dodatkowo przez Komendanta Głównego Straży Granicznej Rzeczypospolitej Polskiej i Przewodniczącego Państwowego Komitetu Granicznego Republiki Białorusi. Spotkania strony białoruskiej i polskiej odbywały się na różnych szczeblach kilkakrotnie w badanym okresie i dotyczyły m.in.: analiz istniejących organizacji odpraw oraz planowania odpraw przy przewidywanym zwiększonym ruchu podróżnych (np. organizacja Świątowych Dni Młodzieży w dniach 26-31 lipca 2016 r.), analiz zmian przepisów prawnych mających wpływ na organizację odpraw (29.04.2016 r. i 23.10.2017 r.), badania czasu przekraczania granicy państwowej na poszczególnych przejściach granicznych (22 października 2015 r.), efektywności działania urządzeń skanujących (10 marca 2016 r.).

5.c) Przy opracowaniu procedur technologii odpraw²² zostały uwzględnione ustalenia zawarte w SWO dotyczące m.in. optymalnej liczby pojazdów przyjmowanych w ciągu doby przez służby krajów sąsiadujących, liczby pojazdów oczekujących na wjazd na przejście graniczne. Były to ustalenia czterostronne poczynione na szczeblu centralnym przez służby celne i graniczne RP i Republiki Białorusi.

5.d) Nadzór nad realizacją zadań i przedsięwzięć dotyczących obsługi przekraczających granicę na DPG w Terespolu i Sławatyczach sprawowany był na poziomie kierowników zmiany, kierowników oddziałów celnych i referatów, kierujących wieloosobowymi stanowiskami, pracowników zatrudnionych na samodzielnych stanowiskach oraz Naczelnika LUCS (Zastępców Naczelnika LUCS)²³. Osoby te miały możliwość podglądu monitoringu wizyjnego oraz bieżącego reagowania na zaistniałe sytuacje. W ramach kontroli funkcjonalnej Kierownicy OC oraz Naczelnik Urzędu dokonywali okresowych ocen podległych funkcjonariuszy, a także organizowali cykliczne spotkania z przedstawicielami Straży Granicznej, na których dokonywano oceny realizowanego systemu odpraw²⁴.

5.e) Kierownicy zmian na bieżąco reagowali na zmiany w natężeniu ruchu na przejściu granicznym i w uzasadnionych przypadkach kontaktowali się z przedstawicielami służby celnej Republiki Białorusi. Badaniu poddano 40 zmian o najdłuższym okresie oczekiwania na odprawę w roku 2018, z tego: po 20 zmian na każdym z kontrolowanych przejść granicznych. Stan faktyczny ustalono w oparciu o zapisy elektronicznej książki służby. W OCD w Terespolu w trzech przypadkach (na kierunku przywozowym) kierownik zmiany strony białoruskiej informował polskie służby graniczne o rosnącej liczbie odprawionych pojazdów oczekujących na odprawę. W celu usprawnienia odpraw służby polskie otwierały dodatkowe pasy lub dokonywały przesunięć pomiędzy stanowiskami.

²² „Technologia odprawy granicznej i kontroli celno-skarbowej w drogowym przejściu granicznym w Terespolu” i „Technologia odprawy granicznej i kontroli celno-skarbowej w drogowym przejściu granicznym w Sławatyczach”.

²³ Zgodnie z § 5 Regulaminu organizacyjnego LUCS (załącznik do zarządzenia nr 21/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Lublinie z dnia 11 kwietnia 2018 r.).

²⁴ Na podstawie porozumienia nr 1 Komendanta Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie i Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Lublinie z dnia 16.02.2018 r. (i wcześniejszego).

Naczelnik Urzędu wyjaśnił, że kontakty pomiędzy kierownikiem zmiany Służby Celno-Skarbowej a Strażą Graniczną i służbami granicznymi Białorusi, dotyczące działań podejmowanych w celu usunięcia trudności przy odprawie podróżnych, odbywały się na bieżąco. Miały charakter roboczy i nie zawsze były dokumentowane zapisami w elektronicznej książce służby. Ponadto, kontakty ze służbami granicznymi Białorusi były realizowane za pośrednictwem Kierownika Ekipy Kontrolerskiej SG.

(akta kontroli, tom III str. 1-125)

6.a) Oględziny przeprowadzone w OCD w Terespolu i OC w Sławatyczach wykazały, że dublowanie czynności Służby Celnej i Straży Granicznej dotyczyło rejestrowania podróżnych i pojazdów przekraczających granicę. Czas związany z dublowaniem wymienionych czynności został ograniczony dzięki wykorzystaniu czytników paszportów do rejestracji osób oraz kamer OCR²⁵ do sczytywania numerów z tablic rejestracyjnych pojazdów.²⁶

6.b) Naczelnik LUCS wyjaśnił, że na dzień dzisiejszy w OCD w Terespolu i w OC w Sławatyczach nie istnieją połączenia pomiędzy systemami informatycznymi Służby Celno-Skarbowej i Straży Granicznej, jednak trwają prace nad integracją systemów tych Służb. W dniu 21 sierpnia 2017 r. decyzją Ministra Rozwoju i Finansów został uruchomiony Program Platforma Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych (Program PUESC). W ramach tego Programu realizowana jest modernizacja Systemu Informacyjnego Skarbowo-Celnego (SISC) zakładająca budowę nowych i modernizację dotychczasowych komponentów SISC oraz dostarczenie infrastruktury i sprzętu na potrzeby przejść granicznych oraz hurtowni danych.

(akta kontroli, tom III str. 126-200)

6.c) W sprawie problemów ograniczających efektywność odpraw podróżnych, Kierownik OCD w Terespolu wyjaśnił, że „jedynym utrudnieniem w tym zakresie może być mniejsza obsada funkcjonariuszy SCS na zmianie w stosunku do funkcjonariuszy SG”. Zdaniem Kierownika OC w Sławatyczach efektywność odpraw ogranicza:

- mniejsza niż przewidywana w Technologii odpraw obsada etatowa na zmianie (zarówno Służby Celno-Skarbowej i Straży Granicznej),
- odprawa podróżnych (obcokrajowców) posługujących się paszportami biometrycznymi, w przypadku których funkcjonariusze Straży Granicznej zobowiązani są czytać odciski palców osób przekraczających granicę, co wydłuża czas czynności wykonywanych przez funkcjonariuszy SG i zmusza funkcjonariusza SCS do czekania na skierowanie przez funkcjonariusza SG pojazdów do strefy odpraw SCS.

(akta kontroli, tom III str. 1-7)

7. W okresie objętym kontrolą Urząd podejmował działania mające na celu zapewnienie poszanowania godności i praw obywatelskich osób przekraczających granicę. Zakresy czynności zobowiązywały funkcjonariuszy do przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania ujętych w załączniku do zarządzenia nr 1 Szefa Krajowej Administracji Skarbowej²⁷. Wymienione dokumenty wskazywały najważniejsze dla funkcjonariuszy LUCS wartości, w tym m.in. poszanowanie

²⁵ Optical Character Recognition.

²⁶ Czytniki paszportów wprowadzono w roku 2006, w ramach systemu Granica, kamery systemu optycznego rozpoznawania znaków OCR wprowadzono realizując zarządzenie Dyrektora Izby Celnej nr 19 z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wprowadzenia do eksploatacji Systemu Wspomagania Odpraw Celnych.

²⁷ Zarządzenie z dnia 4 stycznia 2019 r. w sprawie Zasad etyki funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Wcześniej obowiązywał Kodeks Etyki Funkcjonariusza - Nestor Zygmunt Czyżewski, 21 września 2000 r.

godności ludzkiej i ochronę praw każdego człowieka. Ponadto w okresie objętym kontrolą obowiązywały „Standardy kształtujące profesję funkcjonariusza celnego pełniącego służbę w Izbie Celnej w Białej Podlaskiej”, zatwierdzone przez Dyrektora Izby Celnej w Białej Podlaskiej²⁸. Właściwe postawy moralne i etyczne kształtowane były w ramach dwuletniej służby przygotowawczej²⁹ oraz przeprowadzanych szkoleń³⁰. Analizę skarg opisano w obszarze pierwszym w punkcie 3.b) niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli, tom III str. 201-231)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Naczelnik LUCS zapewnił prawidłową obsługę podróżnych na drogowych przejściach granicznych w Terespolu i Sławatyczach. Przyjęte rozwiązania organizacyjno-prawne, kadrowe oraz organizacja pracy zapewniały sprawną obsługę podróżnych przekraczających wschodnią granicę RP na tych przejściach. W jednostkach podległych Naczelnikowi LUCS funkcjonariusze podnosili swoje kwalifikacje w ramach organizowanych przez urząd szkoleń. Przedstawiciele służby celnej systematycznie współpracowali z kierownictwem Straży Granicznej. Naczelnik LUCS właściwie sprawował nadzór i kontrolę nad funkcjonariuszami bezpośrednio zaangażowanymi w odprawę podróżnych. Kontrole prowadzone w LUCS oraz podległych mu komórkach organizacyjnych nie wykazywały istotnych nieprawidłowości, a jedynie nieliczne uchybienia. Właściwie prowadzono postępowania dotyczące skarg podróżnych na funkcjonariuszy dokonujących odprawy granicznej (znaczna część skarg okazała się bezzasadna). Służby Celne RP efektywnie współpracowały ze służbami Republiki Białorusi na podstawie zawartych porozumień. Oględziny przeprowadzone na przejściach wykazały, że dublowanie czynności Służby Celnej i Straży Granicznej dotyczyło rejestrowania podróżnych i pojazdów przekraczających granicę i wynikało m.in. z braku połączenia pomiędzy systemami informatycznymi Służby Celno-Skarbowej i Straży Granicznej. Właściwe postawy moralne i etyczne kształtowane były w ramach dwuletniej służby przygotowawczej oraz w trakcie szkoleń.

2. Stworzenie odpowiednich warunków obsługi ruchu osobowego na granicy wschodniej RP

Opis stanu
faktycznego

1.a) i b) Potrzeby granicznych oddziałów celnych dotyczące infrastruktury, urządzeń wykorzystywanych do kontroli oraz elementów wyposażenia były zgłaszane do LZOPG, za pośrednictwem LUCS oraz Działu Granicznego IAS (wcześniej przez Urząd Celny w Białej Podlaskiej oraz Wydział Logistyki Izby Celnej w Białej Podlaskiej). Spośród 123 pozycji określających potrzeby w zakresie infrastruktury, wyposażenia i sprzętu do kontroli, zgłoszonych przez LUCS oraz Dział Graniczny IAS na 2018 r.³¹ – 18 elementów tego zapotrzebowania dotyczyło OC

²⁸ Niedatowane.

²⁹ Według § 4 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 lipca 2017 r. w sprawie służby przygotowawczej w Służbie Celno-Skarbowej (Dz.U. poz. 1396) szkolenie wstępne składające się na program służby przygotowawczej polegało m.in. na zapoznaniu funkcjonariusza z podstawami etyki zawodowej.

³⁰ W latach 2015 – 2016 w Oddziale Celnym w Sławatyczach i Oddziale Celnym w Terespolu służbę przygotowawczą zakończyło 11 funkcjonariuszy. Analiza akt osobowych wykazała, że wszyscy odbyli służbę przygotowawczą. Zakres szkolenia obejmował etykę zawodową w Służbie Celnej, w tym: kulturę zachowania, zasady zachowania w Służbie, przeciwdziałanie zjawiskom niekorzystnie wpływającym na kulturę zachowania. Dodatkowo jedna z osób brała udział w szkoleniach o tematyce: etyka, przeciwdziałanie korupcji, równe traktowanie i zjawiska niepożądane, istota i techniki asertywności, radzenie sobie z „Trudnymi osobami”.

³¹ Pismo LUCS z dnia 31 marca 2017 r., pismo Działu Granicznego IAS z dnia 28 lutego 2018 r.

w Sławatyczach³², natomiast 13 – OCD w Terespolu³³. Wszystkie potrzeby zgłoszone przez OC Sławatycze dotyczące specjalistycznego sprzętu kontrolnego zostały zrealizowane, potrzeby inwestycyjne zgłoszone na rok 2018 dotyczące montażu drzwi antywłamaniowych i krat w oknach w podręcznym magazynie depozytowym – LZOPG³⁴ uznał za niezasadne, natomiast instalację systemu kontroli dostępu do budynku kontroli szczegółowej przyjęto do realizacji. Potrzeby inwestycyjne zgłoszone przez OCD Terespol w zakresie zakupu i montażu trzech szlabanów oraz zakupu dodatkowych bram automatycznych, LZOPG uznało za niezasadne, pozostałe zgłoszenia przyjęto do realizacji. Zgłoszone przez OCD Terespol na 2018 r. potrzeby bieżące dotyczące urządzeń wykorzystywanych do kontroli i wyposażenia zostały przyjęte do realizacji przez IAS. Spośród 13 urządzeń i sprzętu przeznaczonego do kontroli celnej będących na stanie ewidencyjnym w OCD w Terespolu w latach 2015-2018 awarii uległo sześć z nich, jednak ze względu na istniejący sprzęt zastępczy nie wpłynęły na jakość wykonywanych zadań. Z kolei spośród 15 urządzeń, będących na stanie ewidencyjnym w OC w Sławatyczach, w latach 2015-2018, sześć z nich uległo awarii, w tym kamera inspekcyjna, urządzenie do przepompowywania paliwa, montażownica do kół. Kierownik OC Sławatycze wyjaśnił, że czasowy brak wymienionych urządzeń nie wpłynął istotnie na wykonywane zadania, w zastępstwie kamery stosowano lusterka inspekcyjne, rentgen lub demontaż elementów pojazdu, podobnie postępowano w przypadku zastępowania pompy do wypompowywania paliwa. W okresie niesprawności montażownicy do kół (służy do zdejmowania opon z felg) posiłkowano się najbliższym zakładem wulkanizacyjnym. Inwestycje w zakresie infrastruktury i wyposażenia przejść granicznych realizowane były głównie przez LZOPG zgodnie z dokumentem „Ramowe Zasady Współpracy”³⁵. IAS (Izba Celna do marca 2017 r.) jako jednostka nadrzędna nie realizowała zadań w zakresie infrastruktury na terenie przejść granicznych (wyjątkiem są wielkogabarytowe urządzenia RTG). Realizowała jedynie niektóre zadania w zakresie wyposażenia (sprzęt informatyczny – licencje, twarde dyski, biurowy - krzesła i sprzęt do kontroli – latarki, kamera inspekcyjna).

Analiza wyposażenia w sprzęt i urządzenia służące do kontroli podróży wykazała, że OC Sławatycze i OCD Terespol były wyposażone w niezbędne urządzenia i sprzęt do skutecznej realizacji kontroli celnej.

(akta kontroli, tom III str. 232-292, 400-407)

1.c) Przeprowadzone w toku kontroli oględziny organizacji odpraw w OCD w Terespolu i w OC w Sławatyczach wykazały że:

a) „zielone” pasy funkcjonowały jedynie na kierunku wyjazdowym z RP w OCD w Terespolu, pasów takich nie wyznaczono na kierunku wjazdowym do RP w OCD w Terespolu, a także na obu kierunkach w OC w Sławatyczach. Naczelnik LUCS

³² Zakup: wideo endoskopu, szafki narzędziowej - wózka z wyposażeniem, dwóch wiertarko wkrętarek, sześciu latarek, urządzenia do identyfikacji zwierząt posiadających transponder zawierający microchip, dalmierza laserowego, miary stalowej zwijanej, podnośnika hydraulicznego, dwóch stołów do kontroli bagażu podróży, 10 lusterek inspekcyjnych, kserokopiarki, 10 krzeseł obrotowych oraz elementów wyposażenia. Ponadto OC Sławatycze zgłosił potrzeby w zakresie budowy lub modernizacji infrastruktury, które obejmowały: montaż drzwi antywłamaniowych i okratowanie okien, instalację systemu kontroli dostępu do budynku kontroli szczegółowej.

³³ Zakup: klucza do odkręcania kół samochodów ciężarowych, klucza przekładniowego do odkręcania zabezpieczonych śrub w samochodach ciężarowych, podnośnika punktowego typu „Żaba” do 20 ton udźwigu, podpór do samochodów ciężarowych o udźwigu do 20 ton, komputera, 30 foteli obrotowych oraz elementów wyposażenia. Ponadto OCD Terespol zgłosił potrzeby w zakresie budowy lub modernizacji infrastruktury, które obejmowały: modernizację budynku kontroli szczegółowej, zakup i montaż trzech szlabanów, zakup i montaż dwóch bram automatycznych, czterech komputerów i kserokopiarki.

³⁴ Lubelski Zarząd Obsługi Przejść Granicznych w Chełmie.

³⁵ Przedmiotowy dokument ustala wzajemne relacje stron mające na celu realizację potrzeb zgłaszanych przez Służby Graniczne przy zapewnieniu efektywnego wykorzystania środków budżetowych i pozyskiwanych z pomocy zagranicznej, na realizację budowy, przebudowy i remontu infrastruktury technicznej przejść granicznych oraz na zakupy, konserwację i remonty urządzeń i sprzętu służącego do kontroli wykonywanej przez Służby Graniczne w przejściach granicznych w woj. lubelskim.

likwidację „zielonych pasów” tłumaczył brakiem osiągnięcia wskaźnika 37,5% skuteczności kontroli pojazdów samochodowych na przejściach granicznych³⁶ osobowych liczonego metodą RANDOM³⁷, a także koniecznością kontroli pojazdów w ramach ograniczeń przemieszczania mięsa wieprzowego i innych produktów pozyskanych od świń i dzików wynikających z zagrożenia afrykańskim pomorem świń (ASF). Likwidacja pasów „zielonych” przyczyniła się do wzrostu liczby ujawnień i zwiększenia ilości ujawnionych towarów³⁸, jednak wydłużyła czas oczekiwania podróżnych na odprawę i kontrolę celną³⁹. Dojazd do zielonych pasów wyznaczonych po stronie wyjazdowej z RP w OCD w Terespolu nie był utrudniony. Konsekwencją niewyznaczenia „zielonych” pasów po stronie wjazdowej do RP na obu badanych drogowych przejściach granicznych był brak tzw. „zielonych korytarzy”⁴⁰;

b) nie realizowano kontroli granicznej i celnej w systemie „ONE STOP”, pojazdy osobowe zatrzymywały się w strefie odpraw Straży Granicznej a następnie w strefie odpraw Służby Celnej. Taka technologia odpraw została uznana przez Urząd jako optymalna przy dostępnej infrastrukturze;

c) funkcjonował system e-booking BUS⁴¹, który w okresie objętym kontrolą na DPG w Terespolu wykorzystano 2.190 razy, z czego: w 2015 r. – 183; w 2016 – 379, w 2017 – 1270, w 2018 r. – 358 razy;

d) nie wprowadzono wspólnej kontroli służb polskich i białoruskich, co uwarunkowane jest infrastrukturą obu przejść: granica państwa na tych przejściach usytuowana jest na mostach rzeki Bug, w ciągu dróg krajowych nr 2 i nr 63, posiadających wyłącznie 2 pasy ruchu, po jednym w każdym kierunku;

e) funkcjonował elektroniczny system zwrotu podatku od towarów i usług dla podróżnych, na przejściach istniała możliwość połączenia się bezprzewodowo z Internetem przy użyciu własnego urządzenia - laptopa, tabletu czy telefonu z kartą Wi-Fi (punkty HOT SPOT). W OCD w Terespolu w 2015 r. udział elektronicznych krajowych dokumentów TAX FREE stanowił 2,4% wszystkich dokumentów TAX FREE (krajowych i zagranicznych) i wzrósł w 2018 do 3,5%. W OC w Sławatyczach udział wynosił 1,7% w 2015 r. i wzrósł do 2,2% w 2018 r.

(akta kontroli, tom III str. 293-399)

1.d) W celu usprawnienia obsługi osób przekraczających granicę LUCS wprowadził szereg rozwiązań organizacyjnych sprzyjających minimalizacji czasu oczekiwania podróżnych na odprawę oraz czasu samej odprawy. Wśród rozwiązań tych znalazły się m.in.: wdrożenie „Systemu Wspomagania Odpraw Celnych” (SWOC) oraz „Systemu Odpraw Celnych – Osobowy” (SOC-O), pozwalających na szybszą rejestrację podróżnych, tj. z użyciem czytników paszportów oraz szybszą rejestrację pojazdów poprzez skanowanie numerów rejestracyjnych z wykorzystaniem kamer.

³⁶ Pasy zlikwidowano z dniem 30.06.2018 r. jako jeden z elementów wprowadzonego w czerwcu 2018 r. Planu naprawczego. Obok likwidacji „zielonych” pasów, plan naprawczy przewidywał m.in. zwiększenie wykorzystania pasów służbowych, zwiększenie liczby prześwietleń rtg, zwiększenie liczby kontroli autobusów rejsowych, likwidację miejsc dystrybucji i skupu towarów z przemytu, zmniejszenie ryzyka wykorzystywania „przemytu mrówkowego”.

³⁷ Metoda reprezentacyjna badań statystycznych „Wolumen przemytu - badania statystyczne poziomu przemytu na przejściach granicznych” opracowana w 2015 r. przez Urząd Statystyczny w Rzeszowie wspólnie z Departamentem Kontroli Celnej, Podatkowej i Kontroli Gier Ministerstwa Finansów. Polega na tym, że z całej zbiorowości generalnej pobiera się próbę losową, przeprowadza się dokładne badanie jednostek wchodzących w jej skład, a następnie przenosi się wyniki badania próby na całą populację.

³⁸ W II połowie 2018 r. po zmianie pasów z „zielonych” na „czerwone” w OCD w Terespolu (kierunek przywóz - wjazd do RP) nastąpił wzrost liczby ujawnień i ilości wykrytych towarów odpowiednio: alkoholu o 23% i 65%; artykułów spożywczych o 200% i 1014%; benzyny o 284% i 526%; oleju napędowego o 564% i 941%; innych towarów o 36% i 114%. Wymienione dane pozyskano z Systemu Odpraw Celnych Samochodów Osobowych z raportu Rewizje z dwóch stanowisk komputerowych dedykowanych do obsługi byłych „pasów zielonych”.

³⁹ Średni czas oczekiwania podróżnych w OCD w Terespolu (samochody osobowe na kierunku przywóz) wzrósł nieznacznie, natomiast w OC w Sławatyczach zwiększył się dwukrotnie.

⁴⁰ Wyodrębnione ciągi komunikacyjne odpraw, łączące zielone pasy po obydwu stronach granicy.

⁴¹ Umożliwiający uprzednie elektroniczne powiadomienia służb o planowanym przyjeździe turystów na granicę.

W porozumieniu ze Strażą Graniczną wprowadzono rozwiązania pozwalające na dostosowanie obsady przejścia do zmian w natężeniu ruchu (rotacje funkcjonariuszy pomiędzy pasami odpraw), uruchomiono tzw. zielone pasy⁴² oraz dzięki zainstalowaniu elektronicznych tablic na terenie obu przejść wprowadzono możliwość elastycznego zarządzania przeznaczeniem pasów odpraw. Ponadto, wykorzystywano stronę internetową „granica.gov.pl” pozwalającą m.in. na monitorowanie przez podróżnych czasów oczekiwania na odprawy. Z wymienionej strony internetowej możliwe było również korzystanie z aplikacji e-booking BUS oraz aplikacji pozwalającej na ewidencjonowanie dokumentów TAX FREE w formie elektronicznej. Technologie odprawy granicznej i kontroli celnej nie określały średniego czasu oczekiwania pasażerów.

Wprowadzone zmiany organizacyjne nie przyczyniły się do zmniejszenia czasu oczekiwania podróżnych na odprawę. Na kierunku wywozowym, średni czas oczekiwania samochodów osobowych⁴³ w OCD w Terespolu wyniósł jedną minutę i dziewięć sekund w 2015 r., trzy minuty 22 sekundy w 2016 r., 11 minut 28 sekund w 2016 r. oraz 20 minut sześć sekund w 2018 r. Natomiast w OC w Sławatyczach w latach 2015-2017 utrzymywał się poniżej minuty, a w 2018 r. wyniósł siedem minut i dwie sekundy.

Średni czas oczekiwania samochodów osobowych na kierunku przywozowym do Polski wynosił w OCD w Terespolu odpowiednio: siedem minut 24 sekundy w 2015 r., 25 minut w 2016 r., jedną godzinę trzy minuty w 2017 r. i godzinę 13 minut w 2018 r., natomiast w OC w Sławatyczach: godzinę 48 minut w 2015 r., jedną minutę w 2016 r., 23 minuty w 2017 r. oraz 36 minut w 2018 r.

Naczelnik LUCS jako przyczynę takiej sytuacji wskazał:

- likwidację pasów zielonych – do czasu funkcjonowania pasów zielonych funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej co do zasady nie przeprowadzali na nich czynności kontrolnych (czynności takie były realizowane przez funkcjonariuszy Straży Granicznej),
- wprowadzenie w 2017 r. Polecenia Szefa Służby Celnej⁴⁴, w którym nałożono na Krajową Administrację Skarbową obowiązek prowadzenia wzmoczonych działań kontrolnych na granicach zewnętrznych, co spowodowało zwiększenie ilości czynności kontrolnych wykonywanych przez funkcjonariuszy na pasach odpraw,
- w przypadku OC w Sławatyczach zwiększenie w roku 2017 o ok. 70% w stosunku do roku 2016 liczby pojazdów przekraczających granicę przy zasadniczo nie zmienionej obsadzie kadrowej Oddziału. W roku 2018 łączna liczba obsłużonych pojazdów wyniosła 191.046 i pozostała na poziomie podobnym do roku 2017 (195.381), jednakże ok. 20-krotnie (486/9759) zwiększyła się liczba pojazdów ciężarowych, których obsługa trwa dłużej aniżeli pojazdów osobowych,
- wprowadzenie Planu naprawczego i zmiana Decyzji w sprawie SOC⁴⁵, w której rozszerzono zakres czynności wykonywanych na pasach odpraw,

⁴² Tylko w OCD w Terespolu na kierunku wywozowym (wyjazd z RP).

⁴³ Średni czas oczekiwania na odprawę wyrażony jako średnia arytmetyczna wszystkich pomiarów czasów oczekiwania w trakcie i na koniec służby.

⁴⁴ Pismo nr CP5.892.65.2017 z dnia 11 kwietnia 2017 r.

⁴⁵ Decyzja Naczelnika LUCS nr 26 /2018 z dnia 2.08.2018 r. w sprawie wykonywania kontroli celno-skarbowej z wykorzystaniem systemów SOC-O, SOC-T, SOC-K i SKR wprowadziła w § 5 dodatkowe czynności kontrolne na kierunku przywozowym wcześniej nieuwzględnione, które dotyczyły: bagażnika w zakresie schowków bocznych, przestrzeni wewnątrz pojazdu, przestrzeni komory silnika, weryfikacji prawidłowości odczytania numerów rejestracyjnych pojazdów przez system OCR.

- stosowanie przez funkcjonariuszy SG w trakcie obsługi podróŜnych posiadających paszporty biometryczne weryfikacji odcisków palców tych podróŜnych.

(akta kontroli, tom III str. 352-432)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyŜej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

LUCS rzetelnie planował potrzeby w zakresie infrastruktury, wyposaŜenia i sprzętu wykorzystywanego do kontroli na przejściach granicznych w OC w Sławatyczach i w OCD w Terespolu. Wprowadzono szereg rozwiązań organizacyjnych sprzyjających minimalizacji czasu oczekiwania podróŜnych na odprawę oraz czasu samej odprawy, jednak nie przełożyło się to na zmniejszenie czasów oczekiwania podróŜnych na odprawę. Przyczyną była likwidacja „zielonych pasów”, a przede wszystkim niewystarczająca obsada etatowa na zmianach, mniejsza niŜ określona w technologii odpraw (zarówno Służby Celno-Skarbowej, jak i StraŜy Granicznej).

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, NajwyŜsza Izba Kontroli, nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeŜeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeŜeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. ZastrzeŜenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeŜeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeŜeń.

Lublin, dnia 4 czerwca 2019 r.

Kontrolerzy
Dariusz Barej
specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury NajwyŜszej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
Podpis

.....
podpis

Janusz Gosik
specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis